

HEPA

Magyar Exportfejlesztési
Ügynökség

HÍRÖSSZEFOGLALÓ

2021.
július 08.

A KORONAVÍRUS GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI HATÁSAI

NEMZETKÖZI GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELEMI FOLYAMATOK ÉS ELŐREJELZÉSEK

Mark Liu, a Taiwan Semiconductor Manufacturing (TSMC) elnöke úgy nyilatkozott, hogy június végére érheti utol az autóipari chipkeresletet vállalata. Ám azóta csak tovább nőtt a szakadék a kereslet és a kínálat között. Májusban soha nem látott méreteket öltött a chipek rendelése és leszállítása közti átlagos idő, mely 18 hétre tárgult. Kiemelt piaci kockázatot jelent, hogy a globális chipgyártást egyetlen vállalat uralja, és egész iparágak függenek attól, hogy a TSMC mennyit termel egy olyan szigetországban, melynek státusza évtizedek óta az amerikai-kínai szembenállás elsődleges feszültségforrása. Miközben a piac 56%-át képviselő TSMC, illetve a 65%-ot adó tajvani gyártók nem képesek kielégíteni a globális chipigényt, más cégek az ágazat tőkeigényessége miatt nem tudnak elég gyorsan belépni a piacra. A tajvani cég piaci részesedése 92%-os a „kifinomultabb” chipek piacán, melyek tranzisztorai az emberi hajszálnál ezerszer vékonyabbak. Kettészakadhat a chippiac, - véli egy iparági elemző - a cizelláltabb chipek továbbra is hiánycikkek maradnak, míg a relatíve egyszerűbb félvezetők piacán hamarosan túlkínálat lesz a kínai beruházások nyomán. A jövőben a chiphiányt tovább enyhítheti, hogy az amerikai versenyképességet növelő 250 milliárd USD-s technológia csomagból 54 milliárd USD-t a félvezetőgyártásra fordítanak, hogy enyhítsék a chipfüggést.

Az élelmiszerárak globálisan – de országonként eltérő mértékben – már a pandémia előtt emelkedni kezdtek, de mostanáig a drágulás közepes mértékű maradt, a nemzetközi élelmiszerárak 2020 áprilisa és 2021 májusa között 47,2%-kal emelkedtek. Pillanatnyilag még ez a helyzet, de az élelmiszerinfláció tovább gyorsulhat számos tényező miatt. Először is a lezárások miatt átalakuló szolgáltatási paletta, valamint az ellátási láncok megszakadása az élelmiszer inflációhoz vezetett, amely tavaly áprilisban érte el csúcspontját. Emellett a termelői árak azonban már megugrottak, amit a tapasztalatok szerint fél, egy év után követnek a fogyasztói árak. Az áremelkedés esélyét erősíti, hogy a tengeri szállítás fuvardíjai az elmúlt egy évben 2-3-szorosára

nőttek. Az eddigi élelmiszer-áremelkedés három tényezőre vezethető vissza: mind az emberi fogyasztás, mind az állati takarmányozási igény jelentősen emelkedett, mert sokan a tartalékolni kezdtek, 2020-2021-es El nino időjárási jelenség szárazságot eredményezett a nagy élelmiszertermelő országokban, a bioüzemanyagok alapanyagai iránti spekulatív kereslet is erősítette az inflációs nyomást. Mindezek együttesen azt valószínűsítik, hogy idén és jövőre az élelmiszerinfláció ismét gyorsulni fog.

USA

Egyre több jel mutat egy elhúzódó inflációt okozó ár-bér spirál kialakulására az Egyesült Államokban. A nyugati világ az elmúlt 30 év legnagyobb inflációs sokkjától retteg. Az Egyesült Államokban az éves infláció már elérte az 5%-ot is, míg az eurozónában jelenleg 2%-on áll. A Fed és az Európai Központi Bank egyelőre elkötelezett amellett, hogy keresztülnézzen ezen az inflációs hullámon, tekintve, hogy az minden bizonnyal csak átmeneti lesz. Az ING szerint a jegybankoknak eleve kevés eszköze van rövidtávon megakadályozni az áremelkedést, valamint hátráltathatja a gazdaság válságból való kilábalását, ha túl hamar húzzák be a fékeket. A jegybankok azzal számolnak, hogy az áremelkedés egy-két éven belül kifut, így inkább a munkaerőpiacra figyelnek, nehogy kezdetét vegye egy ár-bér spirál, ami viszont már magas és hosszú-távú inflációt okozna.

KÍNA

Több, mint egyéves mélypontra esett vissza a kínai szolgáltatóipar teljesítménye. A koronavírus-járvány Dél-Kínában kialakuló göcai és az ennek következtében megtorpanó belföldi turizmus miatt élesen visszaesett a szolgáltatóipar teljesítménye júniusban, a szektor beszerzésimenedzser-indexe (BMI) 50,3 pontra csökkent a május 55,1 pontról, ami a legalacsonyabb érték tavaly április óta. A feldolgozó- és szolgáltatóipari adatok alapján képzett kompozit BMI 14 havi mélypontot jelentő 50,6 pontra csúszott az előző havi 53,8-ról. A Caixin vezető közgazdásza úgy vélte, hogy a szolgáltató szektor továbbra is érzé-

HEPA

Magyar Exportfejlesztési
Ügynökség

HÍRÖSSZEFOGLALÓ

2021.
július 08.

kenyen reagál a járvány szörványos megjelenéseire, míg a feldolgozóipar már visszatért a normális kerékvágásba.

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

Amióta az Egyesült Királyság elhagyta az uniót, jelentősen esett az EU-ba irányuló exportja, eközben pedig a britekhez került kínai importáru több mint negyedével nőtt. A britek célja, hogy minél több szabadkereskedelmi szerződést kössenek, ezek kitárgyalása azonban szükségszerűen lassan zajlik, miközben az export-veszteségeik azonnal érzékelhetők. Több országgal el is kezdődtek a tárgyalások, néhány esetben le is zárultak, de ezek haszna csak 10-15 éves távlatban mutatkozhat meg. Az Egyesült Királyság legfontosabb partnerei az USA, EU és Japán. Ezekkel az országokkal már folyamatban vannak, illetve lezárultak a tárgyalások, London ugyanakkor további kezdeményezéseket tett a délkelet-ázsiai régió irányába (CPTPP, Ausztália).

V4

Magyarország és a KKEU régió visszakerült az EU növekedési rangsorának élére. A régió rendkívül barátságos környezetet épített ki az üzleti beruházások számára, nagyon vonzó hely a vállalkozások indításához és növekedéséhez a viszonylag alacsony munkaerőköltségek - Németországhoz képest -, valamint a kedvező fiskális és szabályozási keretek miatt. A beruházások kulcsfontosságúak a gazdasági növekedés szempontjából mind a gazdaság tokekezeletheinek növelése - például további gyárak építése -, mind pedig a legkorszerűbb technológiai formák alkalmazása terén. A kormányoknak továbbra is a befektetésekre kell koncentrálniuk. Nevezetesen, a kritikus infrastruktúrákat - repülőterek, utak, vasúti hálózatok -, valamint a jövőbeli digitális gazdaságot - 5G bevezetése, oktatás, munkaerő-képzési rendszerek - érintő befektetésekre.

MAGYAR GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMİ FOLYAMATOK, ADATOK, ELŐREJELZÉSEK

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter, a gazdasági élet újraindításáért felelős operatív törzs vezetője elmondása szerint azon dolgoznak, hogy Magyarországon az újraindítás a lehető leggyorsabb legyen, mert ki kellene aknázni az oltás gyorsaságával szerzett 1,5-2 hó-

napnyi előnyt. Egy globális verseny zajlik, amelyben az új világgazdasági kapacitásokat leosztják, ezért most nem az az időszak van, amikor akármilyen „megalapozott vagy szakmailag helytálló magyarázatokat” figyelembe tudnak venni azzal kapcsolatosan, hogy „mit miért nem lehet” megcsinálni, gyorsan kell cselekedni. Mindennek érdekében 6 javaslatot tett le az operatív törzs a kormány asztalára, továbbá az operatív törzs újabb javaslatokat fog hamarosan előterjeszteni a kormánynak.

A 7300 milliárd Ft értékű hazai helyreállítási források legnagyobb részét a beruházásokra, infrastruktúrára, egészségügyi béremelésre és ágazati bértámogatásra költi a kormány. Az adócsökkentések közül az áfa és illetékmentesség és a személyi jövedelemadó visszatérítés a legnagyobb tétel. A költségvetési intézkedések ugyanakkor átmenetileg az államadósság növekedését okozták, a 2019-es GDP 65,5%-áról tavaly 80,4%-ára. A kormányzat a vírushelyzetre anticiklikus módon tudott reagálni, a hiány növekedése mögött a kiadási oldal intézkedései vannak. A gazdaság teljesítménye érdemben bővül, a nyári hónapokban már meghaladhatja a 2019-es, válság előtti szintet az eddigi adatok alapján.

Márciusban még 3,8-3,9%-os átlagos pénzromlási ütemet mondott a 2021-es évre a jegybank, amit 4,1%-ra emelt, a 2022-est pedig 2,9-3,0%-ról 3,1%-ra. Emellett az idei évi gazdasági növekedésre vonatkozó előrejelzését is megemelte a 4-6% közötti széles sávból 6,2%-ra a jegybank. Az előrejelzési horizonton a historikusan magas beruházási ráta tovább emelkedik. A hazai export teljesítménye a külpiacon helyreállításával 2021-ben már érdemi javulást mutat. A korábbi években kiépült új exportkapacitások termelése beindul, amivel az export bővülése a teljes előrejelzési horizonton a GDP-növekedés fontos forrása marad. A lakossági kereslet a korlátozások fokozatos feloldásával párhuzamosan élénkül.

HEPA

Magyar Exportfejlesztési
Ügynökség

HÍRÖSSZEFOGLALÓ

2021.
július 08.

Túljutott a válságon a belföldi munkaerőpiac, a foglalkoztatás elérte a járvány előtti szintet, és még idén további jelentős bővülést érhet el. A munkaerőpiac élénkülését mutatja, hogy ma már több mint 4,5 millióan dolgoznak, az előző hónaphoz képest 47 ezerrel többen. A 72,3%-os foglalkoztatási ráta fél százalékkal magasabb, mint az egy évvel ezelőtti, és már most kevesebb a munkanélküli, mint a járvány előtti utolsó hónapban. Magyarországon a hatodik legalacsonyabb a munkanélküliség az unióban. Kedvező változást jelez, hogy mind a közfoglalkoztatottak, mind a külföldön dolgozók száma csökkent, és közben a tudásalapú ágazatokban nőtt leginkább a munkavállalók száma, főképp tudományos, műszaki, építőipari területen.

Az áprilisi 3,2%-os esést májusban 3,4%-os, azaz intenzív növekedés követte a magyarországi ipari termelésben havi alapon, szezonálisan kiigazítva. A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) első öt havi adatai alapján az adódik, hogy a termelés az év első öt hónapjában 18,1%-kal nagyobb volt, mint az előző év azonos időszakában. Az alábbi ábra azt is mutatja, hogy fix bázison az ipari termelés melyik szegmense most a fő húzóerő: ez pedig a belföldi értékesítés, ami bizonyára összefügg a járvány miatti korlátozások fokozatos feloldásával és az ipari kereslet erősödésével.

MAGYAR ÁGAZATI GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI FOLYAMATOK, ADATOK, ELŐREJELZÉSEK

ÉLELMISZERIPAR

Míg Németországban a fiatalok 25-30%-a vegán, addig Magyarországon vegánnak lenni még mindig csak egy szűk szegmenst érint. Ebben a speciális érendben rejlő potenciált egyre több élelmiszeripari szereplő is felismeri. A táplálék kiegészítőket gyártó BioTechUSA, azonban a vegán termékek egyelőre kis hányadát teszik ki a mintegy

1500 termékből álló, 100%-ban doppingmentes portfóliójuknak. A cégcsoport vegán fehérjéje ugyan már néhány éve elérhető, de komplett vegán termékcsaláddal csak az elmúlt hetekben jelentkezett. A legnagyobb kihívást a cégcsoportnak a teljes mértékben nem állati eredetű alapanyagok és különféle alkotóelemek beszerzése jelentette. Újabb lépéssel eredt Csányi Sándor OTP elnök-vezérigazgató agrárbirodalmának, a Bonafarm csoport nyomába Mészáros Lőrinc élelmiszerüzleti vállalatcsoportja azzal, hogy Agrolink Zrt. néven új mezőgazdasági integrátorcéget alapítottak a Pest megyei Herceghalomban. A hiánypótló társaságnak szánt, takarékbankos háttérrel megerősített Agrolink tovább fokozhatja a versenyt a hazai agrárintegrátori piacon. Az integráció lényegében azt jelenti, hogy egyes vállalkozások a termeléshez segítséget nyújtanak azoknak a gazdálkodóknak, akik a munkálatok megfinanszírozásához pénzügyi nehézségekkel küzdenek. Az integrációs tevékenység alapvetően az inputanyag (vetőmag, műtrágya és növényvédő szer) ellátásra, a hitelnyújtásra, illetve a gép- és alkatrész-kereskedelemre terjed ki, de a termelésszervező cégek a megtermelt terményeket is felvásárolják a gazdálkodóktól. A többi integrátori vállalatnál mindenhol „hiányzik valami”, míg az Agrolinknél a potenciális termelői partnerek az inputanyag-ellátást, a banki finanszírozást és a lízingtevékenységet egy helyen találhatják meg, és ezt csoportszinten jelentős gyártói-feldolgozó kapacitások is kiegészítik.

START-UP

A világ több mint 3000 start-uppére ismerkedhetett meg jövőbeli befektetőivel, partnereivel az idei Select USA Investment Summit-on, amelyen 80 ország több mint 1200 befektetője képviseltette magát a rendezvényen, amelyhez csatlakoztak az amerikai államok vezető gazdasági szakemberei is. A rendezvény kiemelt szándéka segíteni az Egyesült Államok gazdasági fejlesztési szervezeteinek abban, hogy globálisan versenyezzenek a befektetésekért. A 2019 őszén elstartolt Vespucci Partners budapesti székhelyű kockázati tőkealap-kezelő missziójaként jelölte ki, hogy hidat teremtsen a közép-kelet-európai régió és az Egyesült Államok között. Ezért is döntött úgy, hogy elindítja a megmérettetésen a portfóliójába tartozó két start-upját. A Poliloop innovációja egy olyan biotechnológiai eljárás, amely a könnyű szerkezetű, jellemzően egyszer használatos műanyagokat 6-8 hét alatt szerves iszappá, komposztá bontja le. Ráadásul a folyamat során semmilyen káros anyag nem szabadul fel. A másik díjnyertes startup, a Haris Digital is a Vespucci Partners portfóliójába tartozik. A Haris Digital gyártás-digitalizációval foglalko-

HEPA

Magyar Exportfejlesztési
Ügynökség

HÍRÖSSZEFOGLALÓ

2021.
július 08.

zik, elsődlegesen a műanyagfröccsöntő iparra koncentrálnak, és az ebben a szegmensben tevékenykedő vállalkozásoknak segít hatékonyabbnak működni.

ÉPÍTŐIPAR

A kormány beharangozta, hogy közelépnék az építőanyagipari árak elszabadulása miatt. A kavics, a homok és a sóderen kívül a cementre és adott esetben egyéb termékekre is kiterjednek majd az építőanyag-piacon tervezett állami korlátozások. A hazai bányákból kitermelt és feldolgozott kavics, sóder és homok árrobbanása nem magyarázható a világpiacon tapasztalt vasipari és faárúkéremelkedésével. A lépések közül kiemelkedik az októbertől élő építőanyagokra vonatkozó kiviteli tilalom. Az októberi időpont oka az ilyen jellegű szabályozásokra vonatkozó uniós átfutási idő. A tervek szerint hatályba lép egy extraprofitadó is a kavicsra, sóderre, és bukhatja bárki a bányakoncesszióját, ha annak elnyerését követően egy éven belül nem kezdi el a kitermelést. Az építőanyag-gyártóknak és forgalmazóknak az Innovációs és Technológiai Minisztérium területén kell regisztrálniuk, valamint részletesen be kell számolniuk a vállalkozásoknak egyebek mellett az adott termék származási helyéről, az áru útjáról. A bejelentett intézkedések célja, hogy az építőanyagok árának emelkedését féken lehessen tartani, illetve a nélkülözhetetlen alapanyagok kellő mennyiségben az országban maradjanak.

SPORTGAZDASÁG

A sportszerek és kültéri kondiparkok forgalmazásával foglalkozó Katker 2005 Kft. a magyar sportélet fejlődésének köszönhetően nagyot nöött az elmúlt években - most a HEPA által nyújtott Külpiaci Növekedési Támogatás segítségével az Egyesült Államokban készülnek gyárat nyitni és terjeszkedni. A cégnek sikerült olyan termékcsaládot kialakítani, valamint nyitni olyan területek felé, amelyek-

ben óriási potenciál van. Ilyen a kültéri kondipark, amelyek gyártását is már öt éve a cég maga végzi - sikerült jókor, jó minőségű termékekkel beszállniuk. Összesen tizenöt országban telepítették már a kondiparkjaikat, de további exportlehetőségek felé tekint a cég: szeretnének betörni az arab országokba, illetve látnak lehetőséget a Nyugat-európai piacokban is.

SZOLGÁLTATÓIPAR

Az üzleti szolgáltatóközpontok (SSC-k vagy BSC-k) nem sok figyelmet kapnak, amikor a hazai gazdasági folyamatokat elemzik. Pedig ma már a 3 millió vállalati alkalmazott közel 2%-a ilyen munkahelyeken dolgozik. Ezek olyan irodák, amelyeket azért hoznak létre a multinacionális nagyvállalatok, hogy egy-egy régióban vagy akár globálisan egységesítsék és központosítsák a működésüket. A globális nagyvállalatok előszeretettel választják Kelet-Közép-Európát az SSC-k helyszínéül, mert ezek az országok EU-tagok, a nyugatihoz képest alacsonyabbak a bérek, sokkal rugalmasabbak a foglalkoztatási szabályok, mára kiépült iparág van, megfelelően képzett szakemberekkel. Magyarországon például a világ legnagyobb 500 vállalata közül 144 van jelen. A magyar foglalkoztatotti adatok alapján az látszik, hogy egyre inkább a teljesen vagy túlnyomórészt szolgáltatóközponti tevékenységet végző cégeknél dolgoznak az iparág munkavállalói. A főként SSC-ket üzemeltető vállalkozások árbevétele dinamikusan növekedett az elmúlt években, közel a duplájára, 957 milliárd Ft-ra nőtt 2014 és 2019 között. Az export az utolsó lezárt pénzügyi évben a bevételek 86%-át tette ki. Ez a csupán 60 vállalat adta a teljes magyar szolgáltatásexport tizedét. Az idehaza közel 6%-os gazdasági visszaesést hozó koronavírus-járvány nem törte meg az SSC-szektor növekedését, így az ágazat akár a 3%-os GDP-arányt is elérheti. Ezt érdemes összevetni azzal, hogy a százmilliárdos állami támogatásokkal és adókedvezményekkel segített hazai járműipar a vállalati GDP-nek 6,5%-át adta 2018-ban.

HEPA

Magyar Exportfejlesztési
Ügynökség

HÍRÖSSZEFOGLALÓ

2021.
július 08.

**1027 Budapest,
Kacska utca 15-23.**

www.hepa.hu

exporthotline@hepa.hu

HEPA LinkedIn

Felhasznált források:

- <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20210622/megemelte-idei-es-jovo-evi-inflacios-elorejelzeset-az-mnb-489242>
- <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20210623/uj-tipusu-inflacios-felelem-utotte-fel-a-fejet-az-ar-ber-spiral-489282>
- <https://www.vg.hu/gazdasag/gazdasagi-hirek/magyar-sikerek-az-usa-egyik-legrangosabb-startupversenyen-3859172/>
- <https://www.vg.hu/penzugy/tozsde/historikus-mereteket-olt-a-chipek-rendeles-es-leszallitasa-kozti-ido-3858857/>
- <https://novekedes.hu/hirek/banai-peter-mar-iden-80-szazalek-ala-kerulhet-az-allamadossag>
- <https://novekedes.hu/elemezsek/imf-jelentos-elelmiszer-aremelkedes-varhato-4-ok-all-a-hatterben>
- <https://novekedes.hu/elemezsek/nemzetkozi-beruhazasi-bank-a-regioban-magyarorszag-labalhat-ki-a-leggyorsabban>
- https://g7.hu/vallalat/20210628/a-csendes-magyar-sikeragazat-ahol-18-millios-havi-atlagber-is-elofordul/?utm_source=Facebook&utm_medium=referral&utm_campaign=G7o&fbclid=IwAR1XPKyiCQDDpeKwjL7a40jTcdZZ4Hgo-KOnBX4DF8j39EspXobmQDawXjLs
- <https://www.vg.hu/nemzetkozi-gazdasag/2021/07/a-delta-fekezi-kinat>
- <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20210705/egyre-nepszerubb-a-vegan-etelmod-rarepul-az-uj-trendre-a-magyar-vilagmarka-is-489050>
- <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20210701/rovidesen-jonnek-a-nepszeru-ceges-innovacios-palyazatok-ime-a-reszletek-490696>
- <https://novekedes.hu/interju/kondiparkokkal-hoditja-meg-amerikat-egy-magyar-ceg>
- <https://novekedes.hu/elemezsek/ugyesen-manovereznek-a-britek-sorra-kotik-az-uj-kereskedelmi-egyezségeket>
- <https://novekedes.hu/elemezsek/elmezonybe-tor-a-meszaros-csoport-a-nagy-mezogazdasagi-integratorok-kozott-is>
- <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20210707/ugrott-majusban-az-ipari-termeles-magyarorszag-491482>
- <https://figyelo.hu/hirek/tuljutott-a-valsagon-a-munkaeropiac-131143/>
- <https://www.napi.hu/ingatlan/epitoanyag-dragulas-kormany-intezkedes-nagy-marton-orban-viktor-fotanacsadoja.732241.html>